

CHUYÊN ĐỀ THÁNG 11/2024

“Xây dựng năng lực tự học Tiếng Anh cho học sinh”

I. MỤC ĐÍCH

Chuyên đề “Xây dựng năng lực tự học Tiếng Anh cho học sinh” theo định hướng chương trình GDPT 2018 nhằm tiếp tục đẩy mạnh phong trào học tập, khuyến khích học sinh tăng cường ứng dụng công nghệ trong học tập, giúp nâng cao nhận thức năng lực tự học.

Mục tiêu cơ bản của Chương trình giáo dục phổ thông 2018 môn Tiếng Anh là giúp học sinh hình thành và phát triển năng lực giao tiếp thông qua rèn luyện các kỹ năng nghe, nói, đọc, viết và các kiến thức ngôn ngữ (ngữ âm, từ vựng, ngữ pháp). Các kỹ năng giao tiếp và kiến thức ngôn ngữ được xây dựng trên cơ sở các đơn vị năng lực giao tiếp cụ thể, trong các chủ điểm và chủ đề phù hợp với nhu cầu và khả năng của học sinh phổ thông nhằm giúp các em đạt được các yêu cầu quy định trong Khung năng lực ngoại ngữ 6 bậc dùng cho Việt Nam (ban hành theo Thông tư số 01/2014/TT-BGDĐT ngày 24 tháng 01 năm 2014 của Bộ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo), cụ thể là học sinh kết thúc cấp tiểu học đạt Bậc 1, học sinh kết thúc cấp trung học cơ sở đạt Bậc 2, học sinh kết thúc cấp trung học phổ thông đạt Bậc 3.

Ngoài ra, Chương trình giáo dục phổ thông môn Tiếng Anh còn góp phần hình thành và phát triển các phẩm chất chủ yếu (yêu nước, nhân ái, chăm chỉ, trung thực, trách nhiệm) và các năng lực chung (tự chủ và tự học, giao tiếp và hợp tác, giải quyết vấn đề và sáng tạo).

Quan trọng hơn nữa, trong định hướng của CT GDPT 2018, học sinh phải tự học nhiều hơn, vì vậy mỗi học sinh phải xây dựng cho mình một năng lực tự học phù hợp, hiệu quả. Như vậy, trách nhiệm của người giáo viên phải chỉ ra cho các em thấy: tự học, hay học tập suốt đời là đòi hỏi quan trọng trong mỗi cá nhân, khi người thầy không phải luôn luôn bên cạnh để động viên, kiểm tra, nhắc nhở.

II. NỘI DUNG VÀ PHƯƠNG PHÁP THỰC HIỆN CHUYÊN ĐỀ:

1. Nội dung của chuyên đề

Trong thời đại kỷ nguyên số, công nghệ thông tin rất phát triển, chúng ta đối mặt với nhiều thách thức trong tiếp nhận tri thức nếu như không xây dựng cho bản thân năng lực tự học, tận dụng các nền tảng công nghệ.

Phải hiểu thế nào cho đúng về khái niệm “Năng lực tự học”? Năng lực tự học là khả năng của con người trong việc xác định những công việc, nhiệm vụ học tập chủ động và tự giác nghĩa là phải đặt ra các mục tiêu để nỗ lực, phấn đấu thực hiện và áp dụng các phương pháp học tập hiệu quả. Năng lực này không phải ai cũng có mà cần thời gian để rèn luyện và phát triển.

Theo một số nghiên cứu, năng lực tự học được chi phối bởi nhiều yếu tố trong đó tính cách và phương pháp học là hai nhóm yếu tố quyết định người nào đó có năng lực tự học hay không. Ở đây, tính cách của người có năng lực tự học là kỉ luật, tư duy phân tích, khả năng tự điều chỉnh, ham hiểu biết, linh hoạt, tự tin và tích cực. Phương pháp học là có kĩ năng tìm kiếm và tích lũy thông tin, có kiến thức để thể hiện các hoạt động học tập, năng lực đánh giá, giải quyết vấn đề.

Lợi ích đến từ năng lực tự học là gì? Nếu sở hữu năng lực tự học, người học sẽ nhận được nhiều lợi ích tuyệt vời, dễ dàng đạt đến mốc thành công trong cuộc sống như: nâng cao trình độ chuyên môn, cập nhật kiến thức liên tục, tăng hiệu suất công việc, khám phá năng lực bản thân, nâng cấp profile (hồ sơ, sơ yếu lí lịch) cá nhân.

Như vậy, cần làm gì để rèn luyện và phát triển năng lực tự học? Chúng ta cần hướng dẫn học sinh: rèn luyện kĩ năng đọc, ghi chú từ khóa, kiến thức quan trọng, đào sâu kiến thức, dành thời gian nhiều cho việc học, đặt ra những kỉ luật khi học, hình thành thói quen tìm tài liệu, tự kiểm tra lại kiến thức. Tất nhiên là đặt trong việc khai thác trên các nền tảng công nghệ thông tin, tận dụng các nguồn tài nguyên giáo dục mở hữu ích, các chương trình học tập trực tuyến để tự học. Chúng ta phải xác định để học sinh thấy: năng lực tự học là khả năng mà ai cũng nên có nếu muốn bản thân được nhanh chóng đạt đến thành công trong học tập, công việc và cuộc sống.

2. Phương pháp thực hiện chuyên đề

Hiện nay, các nền tảng số và ứng dụng mạng xã hội, công nghệ thông tin, trí tuệ nhân tạo cho người học quá nhiều cơ hội học tập. Nếu giáo viên quan tâm, giới thiệu, định hướng cụ thể, người học có thể sẽ ứng dụng hiệu quả, việc học sẽ trở nên nhẹ nhàng, chủ động hơn. Điều này càng cụ thể hơn với việc

ứng dụng công nghệ số vào việc học ngoại ngữ. Sau đây là 1 số phương pháp trong việc xây dựng năng lực tự học cho học sinh

2.1. Giao nhiệm vụ chuẩn bị bài mới.

Giúp kích thích trí tò mò của học sinh và định hướng để học sinh tự tìm tòi kiến thức về chủ đề sắp học. Cụ thể:

- Yêu cầu hs tra cứu trước các từ vựng liên quan đến chủ đề bao gồm: từ loại, nghĩa, các từ đi chung...
- Yêu cầu hs xem trước các cấu trúc ngữ pháp để hiểu tường tận về kiến thức có liên quan đến ngữ liệu sắp học gồm: công thức, chức năng, các ví dụ minh họa...

2.2. Giao nhiệm vụ học tập qua các kênh ứng dụng CNTT

Giáo viên giao nhiệm vụ học tập cho học sinh cần cụ thể, thiết thực, phù hợp năng lực học sinh, theo dõi, sửa chữa kịp thời; khuyến khích-động viên các em nộp bài đúng thời gian quy định, kịp thời...Cụ thể: **LMS, Google form, Azota, Liveworksheet**, ...

LMS, Google form, Azota, Liveworksheet là những phần mềm rất hiệu quả, nên giáo viên thường dùng các phần mềm này để giao bài tập cho học sinh tự luyện tập, tự học để củng cố kiến thức, và tự đánh giá năng lực của chính mình. Giáo viên chỉ cần vào mail mở biểu mẫu, tạo đề, cài đặt cho phù hợp, rồi copy đường link, hoặc mã hoá QR, gửi cho học sinh qua nhóm lớp, học sinh làm theo bài thời gian quy định phù hợp. Học sinh không cần tải phần mềm gì chỉ cần ấn vào đường link, làm bài, xong nhấp gửi, hoặc chụp ảnh bài làm của mình gửi lại cho giáo viên là xong. GV thu bài tự động theo tệp, hệ thống tự chấm.

2.3 . Giới thiệu các tài liệu, đường link tự học Tiếng Anh

- Giáo viên định hướng, cung cấp các nguồn tài nguyên học tập để HS dễ dàng tự ôn luyện thêm. **Tuyển tập bộ đề ôn thi tốt nghiệp THPT môn tiếng Anh năm 2025 (theo cấu trúc mới)**
- Giáo viên giới thiệu các đường link tự học Tiếng Anh để học sinh tìm hiểu và luyện tập:

1. Học tiếng Anh với Misterduncan

Misterduncan là một giáo viên dạy tiếng Anh miễn phí và đã có một kênh YouTube từ năm 2006. Đây là một trong những kênh phổ biến nhất về các video học tiếng Anh. Điều đó cũng dễ hiểu vì Misterduncan rất tâm huyết với tiếng Anh và các chủ đề của mình, người học có thể cảm nhận được điều đó thông qua những video chất lượng mà anh đã xây dựng. Trên kênh Youtube này còn đăng tải rất nhiều bài học về các chủ đề như: giác quan, tiếng lóng, tin tức, thời trang và tiền bạc v.v. Video đơn giản, dễ hiểu, tập trung vào việc làm thế nào để sử dụng ngôn ngữ giao tiếp thay vì ngữ pháp.

2. EnglishClass101.com

Kênh EnglishClass101 được thiết kế để phục vụ cho việc học tiếng Anh nhanh chóng với những video bài học thú vị nói về nhiều khía cạnh trong nền văn hóa Mỹ và Anh. Vì vậy, HS có thể khám phá thêm về các quốc gia khi đang học ngôn ngữ của họ.

Hơn cả một kênh YouTube thông thường, đây thực sự là một chương trình học tiếng Anh hoàn chỉnh với hơn 1.000 bài học audio và video tiếng Anh. HS có thể đăng ký miễn phí và tìm hiểu thêm trên trang web chính thức của họ.

3. Real English

Real English là một trong những kênh YouTube tốt nhất dành cho người mới bắt đầu học tiếng Anh và được xem là một thư viện lớn các bài học miễn phí. Mỗi clip bao gồm hai video, một video có phụ đề, một video không có phụ đề và một số ít bài tập thực hành. Mỗi video đều xoay quanh người thật và các tình huống thực tế, vì vậy bạn sẽ có cảm giác chân thực về cách mọi người thực sự nói tiếng Anh như thế nào.

4. BBC LearnEnglish

Từ một trong những công ty phát thanh nổi tiếng nhất thế giới, BBC còn sở hữu kênh Youtube với tên gọi BBC LearnEnglish và dần trở thành một kênh không người học tiếng Anh nào không biết với một loạt các bài học tiếng Anh miễn phí tốt nhất. Các bài học có thể bao gồm tình huống thực tế, phim hoạt hình và các cuộc phỏng vấn. Ngoài ra, BBC còn có một bộ sưu tập video rất hay cung cấp những từ mà bạn sẽ thường xuyên bắt gặp khi nghe tin tức nước ngoài. Các video của nó đều khá ngắn nhưng luôn chứa rất nhiều thông tin tuyệt vời.

5. British Council: Learn English Kids

Các bài hát luôn là một trong những nguồn tài liệu thú vị và hiệu quả nhất để học một ngôn ngữ mới. Giai điệu và nhịp điệu của chúng giúp tạo ra những ký ức mạnh mẽ và quan trọng để ghi nhớ các động từ và cách diễn đạt. Không chỉ trẻ em, cả người lớn khi học tiếng Anh cũng có thể nhận được lợi ích từ việc nghe và hát theo các vần điệu trong các bài hát trẻ em truyền thống, vì chúng giúp cải thiện trí nhớ và kỹ năng ghi nhớ của người học.

Learn English Kids của Hội đồng Anh là một kênh tuyệt vời bao gồm đầy đủ các video hoạt hình về vần điệu. Mỗi video tiếng Anh đều được sản xuất một cách cẩn thận và chèn chu với phần hoạt hình giải trí và phần phụ đề bằng tiếng Anh.

6. Business English Pod

Bạn có thể sử dụng tiếng Anh để hỏi đường, gọi một bữa ăn trong nhà hàng và nhận biết thời gian. Nhưng điều gì sẽ xảy ra nếu bạn được mời tham dự một cuộc họp kinh doanh được thực hiện bằng tiếng Anh?

Không cần phải lo lắng đâu, vì bạn có thể tìm thấy ở Business English Pod những bài học rõ ràng và kỹ lưỡng về các chủ đề như: quản lý chuỗi cung ứng, tài chính / kinh tế và luật hợp đồng, v.v.

7. VOA Learning English

VOA là một kênh hơi khác biệt so với các kênh được kể trên. VOA cung cấp các bản tin tức có phụ đề và được đọc với tốc độ chậm hơn bình thường. Điều này cho phép người xem có thời gian để nghe rõ từng từ và để xem khẩu hình miệng của người phát ngôn đọc kịch bản.

VOA cũng đăng tải các tin nhắn Hangouts của mình, nơi những người gọi từ khắp nơi trên thế giới thảo luận bằng tiếng Anh về những câu chuyện được nêu trong tin tức. Các Hangouts khác thì cung cấp các mẹo về ngữ pháp và các khía cạnh khác nhau của việc nói tiếng Anh.

8. JenniferES

English with Jennifer là một bộ sưu tập phong phú gồm hàng trăm video được nhóm thành các danh sách phát dễ sử dụng. Có những bài học cho người mới bắt đầu, bài học để cải thiện khả năng viết tiếng Anh, bài học về ngữ pháp và nhiều hơn nữa.

Điều khiến họ trở nên đặc biệt so với các kênh còn lại là phần trình bày mới mẻ, đơn giản và đặc biệt tập trung vào phát âm. Không có kịch bản và không có diễn viên, chỉ là tiếng Anh được sử dụng thật tự nhiên.

9. British

British có một cách tiếp cận đặc biệt so với nhiều kênh học ngôn ngữ khác. Nó tập trung nói về những điều thú vị xung quanh cuộc sống mà bạn có thể gặp phải. Ví dụ, có những bài học về từ vựng bạn sẽ cần tại sân bay, những loại côn trùng và các loại nhạc cụ. Mỗi video đều có những lời tường thuật đơn giản kèm theo phụ đề và đôi khi có cả một số cảnh tượng tự nhiên hấp dẫn. Tất cả các bài học đều liên kết đến các yếu tố tương tác trên trang web British và cũng đều miễn phí.

10. PodEnglish

Việc học tiếng Anh trên YouTube sẽ dễ dàng hơn rất nhiều với EF podEnglish. Nó bao gồm những bài học tiếng Anh mượt mà dài năm phút, phù hợp với người học tiếng Anh ở mọi cấp độ từ hoàn toàn mới bắt đầu cho đến trình độ nâng cao. Một bài học có cấu trúc ba phần hoàn hảo là: Xem, học, và thử áp dụng.

EF PodEnglish bao gồm một loạt các chủ đề tuyệt vời như gia đình, vật nuôi, chỉ đường, thời tiết, phim và công nghệ. Một số bài học trở nên thú vị hơn khi sử dụng phong cách hài hước, điều này giúp cho việc

học trở nên dễ dàng hơn và đảm bảo người học ghi nhớ các từ vựng tốt hơn.

2.4 Tư vấn cho HS phương pháp tự học phù hợp.

- Thông qua các tiết sinh hoạt chủ nhiệm, tiết sinh hoạt ngoại khoá, giờ giải lao, GV hỗ trợ tư vấn, giải đáp các thắc mắc liên quan đến phương pháp học Tiếng Anh, phương pháp tự học.
- Chủ động tìm hiểu, hỏi thăm tình hình học tập của các em để kịp thời định hướng và hỗ trợ.

III. LIÊN HỆ THỰC TẾ CÔNG TÁC GIẢNG DẠY

Năm học 2024-2025, tôi được Nhà trường phân công giảng dạy 3 lớp 11 gồm 11A6, 11A8 và 11A13. Sau 2 tuần giảng dạy, tôi nhận thấy các em khối 11 khả năng tự học còn khá hạn chế, cụ thể như sau:

- Một số em không biết tra từ điển, khi được yêu cầu tra từ vựng, các em thường lên google dịch để tra, 1 số em chụp hình rồi chọn chế độ dịch tự động, khi được hỏi đến các trang tra từ điển chính thống như Oxford, Cambridge, ... thì các em không hề biết hoặc ít khi sử dụng.
- Trong quá trình học, gặp từ vựng nào không biết, các em liền hỏi GV, mà không hề có ý định chủ động tra cứu, tìm hiểu, từ đó khá ỷ lại vào GV.
- Đối với bài mới, 1 số em còn thụ động, chờ Gv giao bài mới về chuẩn bị, không dặn là không đọc trước hoặc soạn trước.
- Các bài tập được giao LMS, 1 số em vào học bài và làm bài chưa đầy đủ, thậm chí có em còn chưa đăng nhập tài khoản.

❖ Kết quả sau khi áp dụng các phương pháp của chuyên đề:

02 tháng sau khi triển khai thực hiện các giải pháp giúp HS cải thiện kỹ năng tự học, HS đã có những tiến bộ sau:

- Khi GV giao nhiệm vụ học tập theo nhóm tại lớp, 95% HS của các lớp sử dụng từ điển Oxford, Cambridge dạng ANH-VIỆT hoặc ANH-ANH để tra cứu.
- Khi gặp từ khó, các em sẽ tự tìm hiểu nghĩa bằng cách hỏi bạn bè, tự tra cứu. Khi đã tự tra cứu mà vẫn chưa hiểu rõ thì mới chủ động hỏi GV.
- Sau khi học xong bài trên lớp, các em biết là về nhà sẽ phải làm bài tập tương ứng với chủ đề mới học trong sách đề cương. Khi nào có bài tập gì cần giao thêm thì GV sẽ dặn dò sau.
- Hs chủ động soạn bài, tra từ vựng bài mới trước tiết học tiếp theo.
- Đa số các em đã hoàn thành các bài học trên LMS
- Kết quả học tập của HS có cải thiện hơn so với những năm trước, các em đã bắt đầu thích học môn Tiếng Anh, có phương pháp, động lực để trao dồi thêm các kỹ năng.

IV. TỔNG KẾT

Những thay đổi trong format đề thi Tiếng Anh 2025 đòi hỏi học sinh không chỉ ôn tập dựa trên kiến thức cơ bản mà còn cần chiến lược học tập thông minh và phù hợp. Theo nhận định từ các chuyên gia giáo dục, đề thi Tiếng Anh đang thay đổi theo hướng tiệm cận với đề IELTS nhưng có sự thay đổi chút cho phù hợp chương trình THPT, điều này giúp loại bỏ hoàn toàn cách học mẹo mà đi vào thực chất. Vì vậy, việc tự học giúp HS củng cố lại kiến thức bằng cách ôn tập và thực hành nhiều hơn để nắm vững điều học. Kiến thức không được củng cố sẽ quên rất nhanh. Tự học là một trong những giải pháp tối ưu giúp HS đạt được kết quả học tập tốt ở môn Tiếng Anh.

Giáo viên thực hiện chuyên đề

Hoàng Thị Mỹ Phượng